با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام نگارش (۳) دوازدهم
درس دوم

عنوان فصل: نگارش ادبی (۱): نثر ادبی

از صفحه‌ی ۳۰ تا صفحه‌ی ۴۳ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل نگارش ادبی (۱): نثر ادبی آمده است.

مباحث فصل: نثر ادبی، کارگاه نوشتن، شعرگردانی

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۳۰ · مقایسه — نثر زبانی و نثر ادبی ۴

۲ صفحه ۳۲ · فعالیت ۱ — تبدیل جملهٔ زبانی به نثر ادبی ۴

۳ صفحه ۳۴ · فعالیت ۲ — تبدیل متن دربارهٔ دریا به نثر ادبی ۵

۴ صفحه ۳۶ · فعالیت ۳ — تابلوی اطلاع‌رسانی دربارهٔ کالای ایرانی ۵

۵ صفحه ۳۷ · کارگاه نوشتن: تمرین ۱ — بررسی دو متن بر اساس خیال و احساس و واژه‌ها ۶

۶ صفحه ۳۸ · کارگاه نوشتن: تمرین ۲ — متن ادبی دربارهٔ صبح سرد و برفی زمستان ۷

۷ صفحه ۴۰ · کارگاه نوشتن: تمرین ۳ — ارزیابی نوشتهٔ دوستان بر اساس جدول ۷

۸ صفحه ۴۱ · شعرگردانی — برداشت از شعر عراقی ۸

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۳۰ مقایسه

دو متن زیر را که هر دو توصیف یک پدیده است با هم مقایسه کنید.

متن اول: کوه‌ها، برجستگی‌های بلندی هستند که برخی از آن‌ها آتشفشانی می‌کنند. در درون کوه‌ها، گاه بر اثر بارش برف و باران، آب‌هایی اندوخته می‌شود که به شکل چشمه از آن‌ها می‌جوشد. قلّهٔ برخی کوه‌های بلند در تمام سال پوشیده از برف است. قلّهٔ دماوند ـ بلندترین کوه ایران ـ از آن جمله است.

متن دوم: کوه‌ها بوسه بر آسمان می‌زنند و گاه گدازه‌های خشم خویش را بیرون می‌ریزند. چشمه‌هایی که از درون کوه چشم می‌گشایند محصول دست کریم و مهربان برف و بارانی هستند که سخاوتمندانه کوه‌ها را می‌نوازند و سیراب می‌سازند. قلّهٔ باشکوه دماوند ـ این دیو سپید پای در بند ـ همچون قله‌های بلند و برف‌آلود جهان، گویی پرچم صلح و صفا و صمیمیت برافراشته دارد.

هر دو متن دربارهٔ یک پدیده (کوه، چشمه و قلّهٔ دماوند) هستند و اطلاعات یکسانی می‌دهند، اما شیوهٔ بیان آن‌ها متفاوت است:

ویژگی	متن اول (نثر زبانی)	متن دوم (نثر ادبی)
هدف	انتقال ساده و مستقیم اطلاعات	انتقال اطلاعات همراه با برانگیختن احساس و ایجاد لذت ادبی
خیال و احساس	ندارد؛ جمله‌ها واقعی و بی‌پیرایه‌اند	دارد؛ کوه، برف و باران انسان‌وار تصویر شده‌اند (تشخیص)
نمونه	«کوه‌ها برجستگی‌های بلندی هستند»	«کوه‌ها بوسه بر آسمان می‌زنند»، «گدازه‌های خشم»، «دیو سپید پای در بند»
واژه‌ها	ساده و عادی	گزیده و آهنگین: «می‌نوازند»، «سیراب می‌سازند»، «صلح و صفا و صمیمیت»
تأثیر بر مخاطب	فقط آگاه می‌کند	زیباتر و دل‌پذیرتر است و عواطف خواننده را برمی‌انگیزد

نتیجه: متن اول یک «متن زبانی» و متن دوم یک «متن ادبی» است؛ نثری که با زیبایی‌های ادبی (خیال و احساس و انتخاب واژه‌های مناسب) آراسته شود، «نثر ادبی» نام دارد.

۲ صفحه ۳۲ فعالیت ۱

جملهٔ زبانی زیر را به نثر ادبی تبدیل کنید.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

زمستان گذشت و بهار آمد.

نمونه‌های پاسخ:

- پیرِ سرمازدهٔ زمستان، کوله‌بار سپیدش را بست و رفت و بهارِ جوان با دامنی پر از شکوفه از راه رسید.
- زمستان با چهرهٔ گرفته و دست‌های یخ‌زده‌اش از باغ بیرون رفت و بهار، لبخندزنان، سبزِ جامهٔ خود را بر دشت گسترد.

در این نمونه‌ها از آرایهٔ «تشخیص» (انسان‌انگاری زمستان و بهار) و واژه‌های آهنگین و عاطفی بهره گرفته‌ایم که جملهٔ ساده را به نثر ادبی تبدیل می‌کند.

۳ صفحه ۳۴ **فعالیت ۲**

متن زبانی زیر، دربارهٔ دریاست، آن را به متن ادبی (نثر ادبی) تبدیل کنید.

دریاها، آب‌های گسترده در سطح زمین هستند. موج‌های دریا به‌ویژه در هنگام وزش باد به چند متر می‌رسند. دریاها، منابع غذایی و بزرگ‌ترین پشتوانهٔ اقتصادی کشورها به شمار می‌آیند.

دریا، آیینهٔ بیکرانِ آسمان است که سینهٔ پهناور خود را بر دامن زمین گسترده است. آن‌گاه که باد بر شانه‌هایش دست می‌کشد، موج‌ها چون کوه‌هایی خروشان از جا برمی‌خیزند و به آسمان دست می‌یازند. دریا، سفره‌ای گشاده است که مادرانه روزیِ فرزندانش را فراهم می‌کند و گنجینه‌ای پایان‌ناپذیر که تکیه‌گاه استوار اقتصاد سرزمین‌هاست.

۴ صفحه ۳۶ **فعالیت ۳**

دو تابلوی اطلاع‌رسانی به دو گونهٔ نثر زبانی و نثر ادبی برای حمایت از کالای ایرانی بنویسید.

نثر زبانی:

- کالای ایرانی بخرید تا اشتغال و تولید در کشور رشد کند.

نثر ادبی:

- هر کالای ایرانی، دانهٔ امیدی است که در خاک این سرزمین می‌روید؛ با خرید آن، کِشتزار آبادی را آبیاری کنید.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت
این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۵ صفحه ۳۷ کارگاه نوشتن: تمرین ۱

متن‌های زیر را بخوانید و آن‌ها را بر اساس دو عنصر خیال و احساس و انتخاب واژه‌های مناسب بررسی کنید.

الهی، به حرمت آن نام که تو خوانی و به حرمت آن صفت که تو چنانی، دریاب که می‌توانی. الهی، عمر خود به باد کردم و بر تن خود بیداد کردم، گفتی و فرمان نکردم، درماندم و درمان نکردم. الهی، عاجز و سرگردانم، نه آنچه دارم، دانم و نه آنچه دانم، دارم. (رسائل جامع فارسی، خواجه عبدالله انصاری)

آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم و نگاه‌های اسیرم را همچون پروانه‌های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می‌کنم، ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم، ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که چون این شیعهٔ گمنام و غریبش... سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست. چه فاجعه‌ای است در آن لحظه که یک مرد می‌گرید... چه فاجعه‌ای! (کویر، دکتر علی شریعتی)

متن اول (مناجات خواجه عبدالله انصاری):

- **خیال و احساس:** متن بیشتر بر احساس و حال دل مبتنی است: شرمساری، درماندگی و نیاز بنده به خدا. «عمر به باد کردم» کنایه از تباه‌کردن عمر و «بر تن خود بیداد کردم» استعاره و کنایه از ستم بر خویشتن است.
- **انتخاب واژه:** واژه‌ها ساده و صمیمی‌اند و با تکرار «الهی» و آوردن واژه‌های هم‌آوا و هم‌وزن مانند «بیداد/ دانم/ فرمان/ درمان» (سجع و جناس) موسیقی دل‌نشینی پدید آمده است. جمله‌های کوتاه و موازی («گفتی و فرمان نکردم، درماندم و درمان نکردم») و تضاد «دارم و دانم» بر زیبایی افزوده است.

متن دوم (کویر شریعتی):

- **خیال و احساس:** تصویرهای فراوان دارد: «آسمان کویر» نخلستان خاموش و پرمهتاب شده است (تشبیه)، «مشت خونین و بی‌تاب قلب» و «باران‌های غیبی سکوت» (استعاره و حس‌آمیزی)، «نگاه‌ها همچون پروانه‌های شوق» (تشبیه)، «ناله‌های روح» (تشخیص). احساس اندوه و همدردی با امام علی (ع) سراسر متن را فراگرفته است.
- **انتخاب واژه:** واژه‌های عاطفی و آهنگین مانند «خونین، بی‌تاب، اسیر، شوق، گریه‌آلود، دردمند، غریب، فاجعه» بار احساسی متن را بالا برده‌اند. تکرار «ناله‌های گریه‌آلود» و «چه فاجعه‌ای» تأکید و موسیقی ایجاد کرده است.

هر دو متن نثر ادبی‌اند؛ با این تفاوت که متن اول با سجع و موسیقی کلام و متن دوم با تصویرپردازی و خیال‌انگیزی بر خواننده اثر می‌گذارد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۶ صفحه ۳۸ کارگاه نوشتن: تمرین ۲

متنی ادبی دربارهٔ یک صبح سرد و برفی زمستان بنویسید.

آن صبح، زمستان با دستان یخ‌زده‌اش پرده‌ای سپید از پنجرهٔ آسمان آویخته بود. پیش از آن‌که خورشید چشم بگشاید، برف شبانه آرام‌آرام بر شانه‌های شهر نشسته و بر بام‌ها و درختان، جامه‌ای از پَر پوشانده بود. هوا چنان سرد بود که نفس‌ها در دهان به ابری کوچک بدل می‌شد و باد، سوزناک و بی‌رحم، از کوچه‌ها می‌گذشت و بر گونه‌ها سیلی می‌زد.

درخت‌های لخت، با شاخه‌های پوشیده از بلور، چون عروسانی خاموش در سکوت ایستاده بودند. گنجشکی لرزان بر لبهٔ دیوار نشسته بود و دانه‌ای می‌جُست. زیر پای من، برف زمزمه‌ای نرم می‌کرد و هر ردّ پا، حکایتی کوتاه بر صفحهٔ سپید زمین می‌نوشت. آن لحظه، دنیا پاک و آرام و دست‌نخورده بود، گویی خدا کاغذی سفید پیش روی انسان گسترده بود تا زندگی را از نو آغاز کند.

۷ صفحه ۴۰ کارگاه نوشتن: تمرین ۳

نوشتهٔ دوستانتان را بر اساس معیارهای جدول ارزشیابی درس تحلیل کنید.

ردیف / معیارهای ارزیابی / بارم: ۱) بیان دقیق و درست موضوع (۵)؛ ۲) بهره‌گیری از خیال و احساس (۵)؛ ۳) نظم و انسجام مطالب (۴)؛ ۴) بهره‌گیری از واژه‌های مناسب (۴)؛ ۵) رعایت نکات املایی و نگارشی (۲)؛ جمع (۲۰)

این فعالیت گروهی است و نتیجهٔ آن به نوشتهٔ هم‌کلاسی‌ها بستگی دارد. نمونهٔ ارزیابی یک نوشته (متن «صبح سرد و برفی») به این صورت است:

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ردیف	معیار	بارم	نمرهٔ نمونه	توضیح
۱	بیان دقیق و درست موضوع	۵	۴٫۵	موضوع (صبح سرد و برفی) به روشنی توصیف شده است.
۲	بهره‌گیری از خیال و احساس	۵	۴	تشبیه و تشخیص به کار رفته؛ می‌توان تصویرهای بیشتری آورد.
۳	نظم و انسجام مطالب	۴	۳٫۵	بندها پیوسته‌اند و ترتیب منطقی دارند.
۴	بهره‌گیری از واژه‌های مناسب	۴	۳٫۵	واژه‌ها آهنگین‌اند؛ برخی واژه‌ها تکرار شده‌اند.
۵	رعایت نکات املایی و نگارشی	۲	۲	غلط املایی و نگارشی دیده نشد.
	جمع	۲۰	۱۷٫۵	

پس از ارزیابی، نقاط قوت و ضعف هر نوشته را به نویسنده بازخورد دهید تا آن را اصلاح کند.

۸ صفحه ۴۱ **شعرگردانی**

شعر زیر را بخوانید و برداشت خود را از آن بنویسید.

عشق، شوری در نهاد ما نهاد جان ما در بوتهٔ سودا نهاد گفت‌وگویی در زبان ما فکند جست‌وجویی در درون ما نهاد
دم‌به‌دم در هر لباسی رخ نمود لحظه‌لحظه جای دیگر پا نهاد (فخرالدین عراقی)

شاعر می‌گوید عشق الهی شوری در وجود ما پدید آورد و جان ما را در کورهٔ عشق و شیدایی نهاد تا بسوزد و پاک شود. عشق به زبان ما سخن و گفت‌وگو بخشید و در درون ما شوق جست‌وجو و طلب برانگیخت؛ یعنی انسان به برکت عشق می‌گوید و می‌جوید. زیبایی معشوق نیز در هر لحظه به شکلی تازه جلوه می‌کند و هیچ‌گاه تکراری نیست؛ هر دم با لباس و رنگی دیگر پدیدار می‌شود و گامی در جایی دیگر می‌گذارد، از این رو عاشق همواره در جست‌وجو و شگفتی است.

به‌طور خلاصه: عشق، انگیزهٔ اصلی سخن‌گفتن، جست‌وجو و حرکت انسان است و جلوه‌های پیوسته‌نو معشوق، عاشق را همیشه شیفته و پویا نگه می‌دارد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir